EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 26.10.2021
COM(2021) 669 final

2021/0349 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Vahemere merekeskkonna ja rannikuala kaitse konventsiooni (edaspidi „Barcelona konventsioon“) raames vastu võetava otsuse suhtes, millega määratakse Vahemeri tervikuna vääveloksiidi heite kontrollimise piirkonnaks (MED SO_x ECA) vastavalt rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (edaspidi „MARPOLi konventsioon“) VI lisale

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesoleva ettepaneku eesmärk on määrata kindlaks liidu nimel Vahemere merekeskkonna ja rannikuala kaitse konventsiooni (edaspidi „Barcelona konventsioon“) ja selle protokollide osalisriikide 22. istungil võetav seisukoht seoses otsusega esitada 2022. aastal Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (edaspidi „IMO“) merekeskkonna kaitse komitee seitsmekümne kaheksandale (78.) istungjärgule (edaspidi „MEPC 78“) ettepanek määrata Vahemeri tervikuna vääveloksiidi heite kontrollimise piirkonnaks (Med SO_x ECA), samuti seotud kohustuste jõustumise kuupäev.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Vahemere merekeskkonna ja rannikuala kaitse konventsioon

Barcelona konventsioon ja selle seitse protokolli, mis võeti vastu Vahemere tegevuskava osana, moodustavad peamise piirkondliku õiguslikult siduva mitmepoolse keskkonnalepingu Vahemere jaoks.

Barcelona konventsiooni eesmärk on vältida, vähendada, tõkestada ja kõrvaldada saastet ning tõhustada inimeste tervise ja merekeskkonna kaitset Vahemere piirkonnas, et aidata kaasa selle kestlikule arengule.

Euroopa Liit on Barcelona (muudetud) konventsiooni osaline[1].

2.2. Barcelona konventsiooni ja selle protokollide osalisriikide istung

Barcelona konventsiooni ja selle protokollide osalisriikide istungil kohtuvad ministrid ja kõrgemad ametnikud, kes esindavad kõiki Barcelona konventsiooni ja selle protokollide osalisriike. Osalisriigid kohtuvad 7.–10. detsembrini 2021 Türgis Antalyas.

Vastavalt Barcelona konventsiooni artiklile 25 on Euroopa Liidul oma pädevusse kuuluvates küsimustes nii palju hääli, kui mitu liidu liikmesriiki on konventsiooni ja selle ühe või mitme protokolli osalisriigid. Liit ei kasuta oma hääleõigust, kui seda teevad liikmesriigid, ja vastupidi.

Barcelona konventsiooni ja selle protokollide osalisriikide istungi kodukorra artikli 43 kohaselt võetakse sisulised otsused, soovitused ja resolutsioonid vastu kohalolevate ja hääletavate konventsiooni osalisriikide kahekolmandikulise häälteenamusega, kui konventsioonis, protokollides või finantsvolitustes ei ole sätestatud teisiti.

2.3. Barcelona konventsiooni ja selle protokollide osalisriikide 22. istungi kavandatav akt

Barcelona konventsiooni artikli 6 kohaselt võtavad konventsiooni osalisriigid kooskõlas rahvusvahelise õigusega kõik meetmed, et vältida, vähendada, tõkestada ja võimalikult suures ulatuses kõrvaldada Vahemere piirkonna reostust, mida põhjustavad laevajäätmed, ning tagada selles piirkonnas seda tüüpi reostuse kontrolli käsitlevate eeskirjade tõhus rakendamine, mida tunnustatakse üldiselt rahvusvahelisel tasandil.

[1] EÜT L 322, 14.12.1999, lk 32–43.

Barcelona konventsiooni artikli 18 lõike 1 punkti vii kohaselt võib konventsiooni osalisriikide istungil arutada ja võtta meetmeid, mis võivad olla vajalikud konventsiooni ja protokollide eesmärkide saavutamiseks.

Vääveloksiidi heite kontrollimise piirkonna loomine täidaks eespool nimetatud eesmärgid, kehtestades erinõuded laevade õhusaasteainete heite vähendamiseks Vahemerel.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Korduvalt on tunnistatud vajadust kaitsta Vahemere elurikkust ja ökosüsteeme, sealhulgas riikide jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel.

Laevade õhusaasteainete heitel on märkimisväärne kahjulik mõju inimeste tervisele ja keskkonnale. Üks võimalus laevadelt pärinevate heidetega seotud probleemide lahendamiseks on määrata kooskõlas rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (edaspidi „MARPOLi konventsioon“) VI lisaga Vahemeri vääveloksiidi heite kontrollimise piirkonnaks (Med SO_x ECA), kus rakendatakse erinõudeid laevadelt pärinevate heidete vähendamiseks.

Liidu seisukoht on vajalik kavandatava ettepaneku õiguslikult siduva mõju tõttu. Kuna ettepanek on kooskõlas liidu eesmärgiga vähendada saastet ja parandada keskkonnakaitset, tehakse ettepanek, et liit toetaks kavandatava õigusakti vastuvõtmist.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikega 9 on ette nähtud otsused, millega „kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[2].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Barcelona konventsiooni ja selle protokollide osalisriikide istung on kokkuleppeliselt, st Barcelona konventsiooniga loodud organ.

Kavandatava aktiga esitatakse IMO merekeskkonna kaitse komitee 78. istungjärgule ettepanek määrata 2022. aastal Vahemeri vääveloksiidi heite kontrollimise piirkonnaks (Med SO_x ECA). Selle vastuvõtmine on seega õigusliku toimega akt.

Kavandatava aktiga ei täiendata ega muudeta Barcelona konventsiooni ega selle protokollide institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

[2] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs*. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning ühte neist võib pidada peamiseks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus, nimelt peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav materiaalõiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud keskkonnakaitsega.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

2021/0349 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Vahemere merekeskkonna ja rannikuala kaitse konventsiooni (edaspidi „Barcelona konventsioon“) raames vastu võetava otsuse suhtes, millega määratakse Vahemeri tervikuna vääveloksiidi heite kontrollimise piirkonnaks (MED SO_x ECA) vastavalt rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (edaspidi „MARPOLi konventsioon“) VI lisale

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Liit sõlmis Vahemere merekeskkonna ja rannikuala kaitse muudetud konventsiooni (edaspidi „Barcelona konventsioon“) nõukogu otsusega 1999/802/EÜ[3] ja see jõustus 9. juulil 2004.

(2) Barcelona konventsiooni artikli 18 lõike 1 punkti vii kohaselt võib konventsiooni osalisriikide istungil arutada ja võtta meetmeid, mis võivad olla vajalikud konventsiooni ja protokollide eesmärkide saavutamiseks. Osalisriikide istungi kodukorra artikli 43 kohaselt võetakse sisulised otsused vastu kohalolevate ja hääletavate konventsiooni osalisriikide kahe kolmandiku häälteenamusega, kui konventsioonis, protokollides või finantsvolitustes ei ole sätestatud teisiti.

(3) Barcelona konventsiooni ja selle protokollide osalisriigid kavatsevad 7.–10. detsembrini 2021 toimuval 22. istungil võtta vastu otsuse, millega esitatakse 2022. aastal ettepanek Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (edaspidi „IMO“) merekeskkonna kaitse komitee seitsmekümne kaheksandale (78.) istungjärgule (edaspidi „MEPC 78“). Käesolev ettepanek on määrata Vahemeri tervikuna vääveloksiidi heite kontrollimise piirkonnaks (Med SO_x ECA) ja selles täpsustatakse selle jõustumise kuupäev.

(4) Kuna kavandatava otsusega esitatakse IMO merekeskkonna kaitse komitee 78. istungjärgule organisatsiooni nimel, mille osaline liit on, ettepanek määrata Vahemeri tervikuna vääveloksiidi heite kontrollimise piirkonnaks (MED SO_x ECA) ning selle otsuse vastuvõtmine on seega õigusliku toimega akt, on vaja kindlaks määrata Barcelona konventsiooni ja selle protokollide osalisriikide istungil liidu nimel võetav seisukoht.

(5) Kuna kavandatava otsuse eesmärk on ajakohastada Vahemere kaitse nõudeid kooskõlas liidu eesmärgiga vähendada merekeskkonna reostust ja kaitsta inimeste tervist, tehakse ettepanek, et liit toetaks otsuse vastuvõtmist,

[3] EÜT L 322, 14.12.1999, lk 32–43.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Barcelona konventsiooni ja selle protokollide osalisriikide 22. istungil liidu nimel võetav seisukoht on toetada sellise otsuse vastuvõtmist, millega esitatakse Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (edaspidi „IMO“) merekeskkonna kaitse komitee seitsmekümne kaheksandale (78.) istungjärgule (edaspidi „MEPC 78“) ettepanek määrata Vahemeri tervikuna vääveloksiidi heite kontrollimise piirkonnaks (Med SO_x ECA) ja selle jõustumise kuupäev.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja